

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

«Затверджую»

Ректор

Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

академік НАН України

_____ Губерський Л.В.

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ
ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ**

в аспірантурі/ад'юнктурі

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

за спеціальністю **052 «Політологія»**

(освітньо-наукова програма рекомендована до впровадження Вченою радою

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

протокол № 15 від 16.05. 2016 року)

Галузь науки – 05 Соціальні та поведінкові науки

Обсяг освітньої складової програми – 40 кредитів ЄКТС

Термін навчання – 4 роки

Форма навчання – денна

ЗМІСТ

1. Загальна характеристика освітньо-наукової програми.	3
2. Зміст освітньо-наукової програми.....	4
3. Мета і завдання освітньо-наукової програми.....	5
4. Науково-дослідницька робота аспіранта/ад'юнкта	7
5. Асистентська педагогічна практика.....	9
6. Проміжна та підсумкова атестації.....	10
7. Загальні та фахові компетентності випускників аспірантури/ад'юнктури.	13
8. Результати навчання та науково-дослідницької діяльності аспірантів/ад'юнктів.	23
9. Матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення виконання освітньо-наукової програми.....	23

Додатки:

Додаток А. Навчальний план підготовки докторів філософії в галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія».

Додаток Б. Графік виконання індивідуального плану науково-дослідницької роботи аспіранта/ад'юнкта за ОНП підготовки докторів філософії в аспірантурі/ад'юнктурі Київського національного університету імені Тараса Шевченка за спеціальністю 052 «Політологія».

Додаток В. Деталізовані результати навчання за спеціальністю 052 «Політологія».

Додаток Г. Тематика дисертаційних досліджень аспірантів

1. Загальна характеристика освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма (ОНП) підготовки докторів філософії поширюється в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

Фахівець рівня *доктор філософії*.

За спеціальністю *052 «Політологія»*.

Галузь науки *05 «Соціальні та поведінкові науки»*.

Освітній рівень: *III (освітньо-науковий) рівень вищої освіти*.

Кваліфікації: *доктор філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія»*.

З узагальненим об'єктом діяльності: *наука, культура, вища освіта*.

З нормативним терміном навчання (денна форма): *чотири роки*.

Ця програма встановлює:

- необхідний рівень теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, здобутих особою і достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі дослідницько-іноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та методикою педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого повинні мати наукову новизну, теоретичне та практичне значення;
- нормативний зміст навчання в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, обсяг та рівень засвоєння у процесі підготовки відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційного рівня доктор філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія»;
- перелік навчальних дисциплін підготовки докторів філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія»;
- форму проміжної та підсумкової атестації;
- термін навчання.

Програма призначена для сертифікації докторів філософії та атестації випускників Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Успішне виконання особою ОНП є підставою для присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія».

Позначення та скорочення

У цій програмі для формування шифрів застосовуються скорочення назв циклів підготовки, до якої віднесено навчальні дисципліни:

ОНД – обов'язкові навчальні дисципліни;

ДВФ – дисципліни вибору факультету;
ДВА – дисципліни вибору аспіранта/ад'юнкта.

2. Зміст освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма передбачає такі складові:

1. Професійна теоретична підготовка, що забезпечує підвищення освітнього рівня за відповідною спеціальністю.

До складу теоретичної підготовки включаються:

- обов'язкові навчальні дисципліни (ОНД), які забезпечують підвищення професійної майстерності майбутньої науково-дослідницької та викладацької діяльності;
- дисципліни вибору факультету (ДВФ), призначення яких полягає у забезпеченні професійного освітньо-кваліфікаційного рівня;
- дисципліни вибору аспіранта/ад'юнкта (ДВА) дозволяють отримати додаткові знання, що підвищують їхній фаховий рівень і поглиблюють знання у відповідних фахових спрямуваннях.

2. Проходження асистентської практики дозволить закріпити отримані знання щодо викладацької майстерності.

Аспіранти/ад'юнкти, які не мають попередньо отриманої педагогічної кваліфікації, повинні в обов'язковому порядку прослухати визначену цією програмою педагогічну дисципліну «Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу», після чого їх буде допущено до проходження асистентської практики. У такому випадку їм буде присвоєно додаткову педагогічну кваліфікацію викладача вищого навчального закладу (із внесенням відповідного запису до диплома доктора філософії і додатку до диплома).

3. Науково-дослідницька робота разом з теоретичною забезпечує відповідний освітньо-науковий рівень, необхідний для здійснення самостійної науково-дослідницької діяльності.

4. Підготовка та захист дисертаційної роботи, що разом з теоретичною та практичною підготовкою, а також науково-дослідницькою роботою забезпечує відповідний освітньо-науковий рівень.

Розподіл змісту освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії та максимальний навчальний час за циклами наведено у таблиці 1.

Таблиця 1.

Розподіл змісту освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії

№	Цикли дисциплін	Навчальних годин	Кредитів
1.	Професійна теоретична підготовка	900	30
1.1.	Обов'язкові навчальні дисципліни	300	10
1.2.	Дисципліни вибору факультету	240	8
1.3.	Дисципліни вибору аспіранта/ад'юнкта	360	12
2.	Асистентська педагогічна практика	300	10
3.	Науково-дослідницька робота	X	X
4.	Підготовка та захист дисертаційної роботи	X	X
Разом		1200	40

2.1. Нормативний зміст освітньо-професійної програми

1. Перелік теоретичних дисциплін з мінімальною кількістю навчальних годин і кредитів ЄКТС, що відводиться на їх вивчення наведено у додатку А «Навчальний план».
2. Анотації цих дисциплін, що складаються із змістових модулів та поєднані у структурно-логічну схему, зібрані в інформаційний пакет та розміщені на сайті відділу підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів <http://www.asp.univ.kiev.ua> і на сайтах відповідних факультетів/інститутів.
3. Присвоєння кваліфікації «доктор філософії у галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 052 «Політологія»» здійснюється після складання комплексного підсумкового іспиту за фахом та захисту дисертаційної роботи доктора філософії.
4. Вибіркова частина ОНП підготовки доктора філософії складається з дисциплін самостійного вибору аспіранта/ад'юнкта, запропонованих Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, факультетами та інститутами, відповідно до навчального плану.
5. Університет має право у встановленому порядку змінювати назви навчальних дисциплін.

2.2. Підсумкова атестація аспіранта/ад'юнкта

Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників шляхом складання комплексного підсумкового іспиту зі спеціальності 052 «Політологія» та захисту дисертаційної роботи доктора філософії.

Комплексний підсумковий іспит із спеціальності 052 «Політологія» складається з 2-х обов'язкових модулів та варіативних модулів (відповідно до напрямку підготовки за кафедрами), що дозволяє перевірити сформованість відповідних умінь та навичок. На іспит виносяться такі обов'язкові модулі:

- 1) теорія та історія політичної науки;
- 2) політичні інститути та процеси.

Присвоєння наукового ступеня «доктор філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія» здійснює спеціалізована вчена рада відповідного наукового спрямування.

3. Мета і завдання освітньо-наукової програми

Метою ОНП є підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія», який успішно виконав та захистив власне наукове дослідження у спеціалізованій вченій раді, здатний

до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у галузі політичної науки та викладацької роботи у вищих навчальних закладах.

До основних завдань ОНП підготовки докторів філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія» належать:

- сформувати у здобувача вищої освіти – першого наукового ступеня доктора філософії **загальні та фахові компетентності**, достатні для проведення власного наукового дослідження за спеціальністю 052 «Політологія», участі у колективній науково-дослідній роботі у галузі політичної науки; достатні для здійснення власної педагогічної діяльності, організації науково-методичної роботи профільної кафедри (відділу) у вищому навчальному закладі (науковій установі);
- забезпечити виконання здобувачем ступеня доктора філософії власного наукового дослідження у формі дисертаційної роботи відповідно до пріоритетних напрямів розвитку вітчизняної та світової науки у галузі політичної науки, що висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія»;
- створити умови для належного визначення основних етапів та змістових завдань власного наукового дослідження здобувача наукового ступеня та послідовність їх виконання;
- створити умови для належної публікації проміжних та остаточних результатів власного наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія» у наукових фахових періодичних виданнях та під час роботи наукових конференцій;
- забезпечити системну розширену педагогічну практику аспіранта/ад'юнкта (здобувача) на профільних кафедрах, яка включає в себе оволодіння сучасними методиками, сучасними інформаційними технологіями викладання дисциплін у галузі політичної науки, проведення навчальних занять, підготовку та публікацію власних науково-методичних праць за профілем кафедр (робоча навчальна програма, конспект лекцій, навчально-методичний комплекс, навчально-методичний посібник, навчальний посібник, підручник, практикум тощо), практичне освоєння принципів та методів організації науково-педагогічної, наукової та виховної роботи профільних кафедр (розподіл функціональних обов'язків, розподіл педагогічного навантаження, місце кафедри у системі науково-дослідної роботи факультету й університету тощо);
- забезпечити якісний проміжний контроль виконання здобувачем ступеня доктора філософії власного наукового дослідження, створити умови для всебічної, об'єктивної фахової експертизи

результатів власного наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії, їх відповідності чинним вимогам до дисертаційних робіт;

- створити умови для підготовки до процедури захисту дисертації (наукового дослідження) здобувача наукового ступеня до захисту у спеціалізованій вченій раді.

4. Науково-дослідницька робота аспіранта/ад'юнкта

Науково-дослідницька робота аспірантів/ад'юнктів є обов'язковою складовою підготовки висококваліфікованих фахівців (докторів філософії), здатних самостійно вести науковий пошук, творчо вирішувати конкретні професійні, наукові завдання. Кредитами не обліковується.

Наукова складова включає проведення фундаментальних та (або) прикладних наукових досліджень у вищому навчальному закладі та/або науковій установі, підготовку до публічного захисту дисертаційного дослідження, тематика якого визначена відповідною кафедрою та затверджена вченою радою факультету, написання та публікацію статей та апробацію результатів за напрямом дисертаційного дослідження (відповідно до чинних вимог, затверджених МОН України, має бути опубліковано не менше 5 статей у вітчизняних і міжнародних фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, у тому числі одну статтю у науковому журналі, який включено до міжнародних наукометричних баз даних).

Науково-дослідницька робота аспіранта/ад'юнкта здійснюється під керівництвом наукового керівника, умовно може бути розділена на підготовчий та основний етапи та включає наступні види діяльності. На підготовчому етапі аспірант:

1. Обирає тему наукового дослідження та обґрунтовує актуальність обраної теми дослідження. Здійснює перегляд каталогів захищених дисертацій і знайомиться з вже виконаними на кафедрі дисертаційними роботами. Опрацьовує новітні результати досліджень в обраній та суміжних сферах науки. Ознайомлюється з аналітичними оглядами і статтями у фахових виданнях, проводить консультації з фахівцями з метою виявлення маловивчених наукових проблем і питань, що є актуальними. Вивчає та аналізує основні підходи та позиції наукових шкіл і течій у вирішенні досліджуваної проблеми; уточнює термінологію в обраній галузі знань. Здійснює пошук літературних джерел з обраної теми.

2. Проводить планування дисертаційної роботи шляхом складання індивідуального плану аспіранта/ад'юнкта; робочого плану аспіранта/ад'юнкта.

3. Здійснює постановку цілей і завдань дисертаційної роботи. Визначає об'єкт і предмет наукового дослідження.

4. Обирає методи проведення дослідження.

5. Здійснює опис процесу наукового дослідження у дисертаційній роботі шляхом формування плану-проспекту, який являє собою реферативний виклад питань, за якими надалі буде систематизуватися весь зібраний фактичний матеріал.

Під час основного етапу науково-дослідницької роботи аспірант/ад'юнкт:

1. Проводить науково-дослідницькі роботи відповідно до профілю ОНП аспірантури/ад'юнктури з використанням фундаментальних і прикладних дисциплін, що викладаються. Займається науковою роботою з виконання теоретичної та практичної частини дослідження.

2. Аналізує та узагальнює результати наукового дослідження на основі сучасних міждисциплінарних підходів, застосування наукових методологічних принципів та методичних прийомів дослідження, використання в дослідженні тематичних інформаційних ресурсів, провідного вітчизняного і зарубіжного досвіду з тематики дослідження.

3. Здійснює підготовку та видання публікацій за темою дисертації: монографій та наукових публікацій у вітчизняних фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки і виданнях, включених у міжнародні наукометричні бази даних, наукових публікацій в інших виданнях.

4. Проводить апробацію результатів наукових досліджень шляхом участі у наукових конференціях: у міжнародних та зарубіжних конференціях; у всеукраїнських конференціях; у регіональних та міжвузівських конференціях, у наукових семінарах. Бере участь у конкурсах наукових робіт.

5. Бере участь у роботі Наукового товариства студентів та аспірантів/ад'юнктів та у заходах Ради молодих вчених університету.

6. Залучається до виконання держбюджетної або госпдоговірної тематики в рамках державних, міжвузівських або університетських грантів, а також індивідуальних планів кафедр.

7. Займається проведенням досліджень та підготовкою дисертаційної роботи, формулюванням висновків дисертаційної роботи.

8. Здійснює оцінку отриманих результатів, які обговорюються на засіданні кафедри.

9. Проходить попередню експертизу дисертації на кафедрі (передзахист).

10. Займається роботою з підготовки рукопису дисертації.

11. Працює над створенням засобів щодо практичного використання та впровадження результатів дослідження.

12. Захищає дисертацію у спеціалізованій вченій раді.

Науково-дослідницька робота відображається в індивідуальному плані підготовки фахівця. Контроль виконання індивідуального плану підготовки здійснюються профільними кафедрами шляхом атестації. Атестація аспірантів/ад'юнктів здійснюється відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за спеціальністю. Атестація

аспірантів/ад'юнктів проводиться раз на рік. Атестації передують проміжні звіти. Аспірант/ад'юнкт звітує на кафедрі 2 рази на рік.

При атестації аспіранта/ад'юнкта враховується виконання програмних вимог як освітньої, так і наукової компоненти освітньо-наукової програми.

Аспіранти/ад'юнкти, що успішно пройшли щорічну атестацію, переводяться на наступний рік навчання. Аспіранти/ад'юнкти, які не пройшли атестацію, підлягають відрахуванню.

Метою проміжних звітів є контроль за виконанням індивідуального плану аспіранта/ад'юнкта за всіма складовими, передбаченими навчальним планом. Проміжний звіт має включати три модулі:

1. Теоретичний модуль.
2. Науково-дослідницький модуль.
3. Практичний модуль.

Результатом навчання в аспірантурі/ад'юнктурі є складання комплексного іспиту зі спеціальності та захист дисертації в спеціалізованій вченій раді.

5. Асистентська педагогічна практика

Асистентська педагогічна практика є обов'язковим компонентом ОНП підготовки докторів філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія» на філософському факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Практика має на меті набуття аспірантом професійних навичок та вмінь викладача вищого навчального закладу.

За відсутності у аспіранта/ад'юнкта кваліфікації «викладач вищого навчального закладу» формування теоретичних знань щодо сутності, структури та форм навчального процесу підготовки фахівців зі спеціальності 052 «Політологія» відбувається під час обов'язкового вивчення педагогічної дисципліни «Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу». Відпрацювання практичних умінь і навичок аспіранта/ад'юнкта здійснювати підготовку навчально-методичного забезпечення, підготовку та прочитання 1–2 лекцій разом з керівником практики, проведення семінарських занять, організацію самостійної роботи студентів в межах дисциплін, які викладає науковий керівник, відбувається під час проходження асистентської педагогічної практики, що передбачено навчальним планом на другому та третьому році навчання залежно від фактичного педагогічного навантаження на кафедрі.

Метою асистентської педагогічної практики є поглиблення та закріплення знань аспірантів/ад'юнктів з питань організації і форм здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих

дисциплін відповідного фахового напрямку та дисциплін фундаментального циклу для спеціальності 052 «Політологія».

Асистентська педагогічна практика має бути наближеною до напрямів наукових досліджень аспіранта/ад'юнкта. Під час такої практики виникає можливість апробувати результати досліджень, що проводяться аспірантом при написанні дисертаційної роботи.

Згідно з навчальним планом підготовки докторів філософії, асистентська педагогічна практика проводиться на другому та третьому році навчання в обсязі 300 год. (10 кредитів), у тому числі не менше 50 годин семінарських занять зі студентами.

Проходження асистентської педагогічної практики передбачає виконання аспірантом наступних видів робіт:

- підготовку та прочитання 1–2 лекцій разом з лектором з дисциплін, які викладаються науковим керівником;
- підготовку та проведення семінарських занять;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення семінарських занять;
- розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з дисциплін, що читаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення модульних контрольних робіт з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення залікових робіт та іспитів з дисциплін, що вивчаються;
- участь (разом з лектором) у проведенні заліків та іспитів для студентів відповідної спеціальності.

Захист звіту з асистентської педагогічної практики відбувається перед членами комісії, яка створюється за розпорядженням декана філософського факультету. Підсумки асистентської педагогічної практики обговорюються на засіданнях відповідних кафедр під час проміжної атестації аспірантів/ад'юнктів, а загальні підсумки – затверджуються на засіданні вченої ради факультету.

6. Проміжна та підсумкова атестації

Атестація аспірантів/ад'юнктів здійснюється відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія». В процесі підготовки докторів філософії використовують дві форми атестації: проміжну та підсумкову. Відповідно до діючих нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України та Київського національного університету імені Тараса Шевченка підсумкова атестація випускників, що завершують навчання за освітньо-науковими програмами доктора філософії, є обов'язковою.

6.1. Проміжна атестація

Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану аспіранта/ад'юнкта за всіма складовими, передбаченими навчальним планом. Проміжна атестація включає три модулі: 1) теоретичний, 2) науково-дослідницький, 3) практичний.

6.1.1. Атестація за теоретичним модулем передбачає складання іспитів відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за спеціальністю 052 «Політологія». Склад екзаменаційної комісії та голова призначаються наказом ректора університету після повного виконання програми освітньо-наукового рівня доктора філософії з метою встановлення фактичної відповідності рівня теоретичної підготовки вимогам загальних та фахових компетентностей випускників аспірантури/ад'юнктури. Технологія проміжної атестації включає наступні етапи:

- розробка теоретичних питань науково-аналітичного характеру;
- проведення контролю;
- перевірка виконаних завдань;
- усне обговорення письмових відповідей на теоретичні питання, творчі завдання, відповіді на додаткові запитання членів екзаменаційної комісії;
- оцінювання ступеня досягнення кінцевих цілей теоретичної підготовки аспірантів/ад'юнктів відповідно до об'єктивних критеріїв.

6.1.2. Науково-дослідницький модуль, відповідно до начального плану, передбачає проведення поточної атестації аспірантів/ад'юнктів раз на рік та звітування на засіданні кафедри двічі на рік. Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану науково-дослідницького пошуку та дотриманням графіку підготовки результатів науково-дослідницької роботи (див. додаток В).

6.1.3. Практичний модуль, відповідно до начального плану, передбачає проведення асистентської педагогічної практики на другому та третьому році навчання. Метою проміжної атестації за практичною складовою є контроль за виконанням індивідуального плану та набуття аспірантом професійних навичок та вмінь на посаді викладача. Атестація за практичним модулем здійснюється на підставі висновків комісії з проведення захисту асистентської педагогічної практики, яка створюється за розпорядженням декана філософського факультету.

6.2. Підсумкова атестація

Метою підсумкової атестації є встановлення відповідності рівня освітньо-наукової підготовки випускників аспірантури/ад'юнктури вимогам Освітньо-наукової програми доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія». Підсумкова атестація здійснюється за двома напрямками:

- 1) оцінювання рівня теоретичної та практичної фахової підготовки;
- 2) встановлення відповідності рівня науково-дослідницької підготовки вимогам, що висуваються до доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія».

6.2.1. Оцінювання рівня теоретичної фахової підготовки передбачає складання комплексного підсумкового іспиту за спеціальністю 052 «Політологія» відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за цією спеціальністю. Комплексний підсумковий іспит передбачає виконання кваліфікаційних завдань за спеціальністю 052 «Політологія» і є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень професійної та наукової підготовки випускників аспірантури/ад'юнктури вищих навчальних закладів. Програма комплексного іспиту містить обов'язковий і варіативний модулі. Обов'язковий модуль охоплює теоретичні та методологічні аспекти сучасної політичної науки, оволодіння методологією та методикою політологічного дослідження, а варіативний модуль стосується наукових та практичних аспектів відповідно до обраного напрямку дисертаційної роботи. Комплексний екзамен дає можливість встановити рівень теоретичної та практичної фахової підготовки аспіранта/ад'юнкта. Підсумкова атестація здійснюється екзаменаційною комісією, склад якої та голова призначається наказом ректора університету після повного виконання програми освітньо-кваліфікаційного рівня доктора філософії з метою встановлення фактичної відповідності рівня теоретичної та практичної фахової підготовки вимогам фахових компетентностей випускників аспірантури/ад'юнктури за спеціальністю 052 «Політологія».

Комплексний іспит складається з виконання теоретичних і практичних (аналітичних) завдань:

- теоретичне завдання передбачає письмову відповідь на теоретичні питання, які стосуються сучасних проблем політичної науки, що дає можливість оцінити теоретичний рівень професійної підготовки за спеціальністю 052 «Політологія» (питання включають обов'язковий і варіативний модулі програми);
- практичне (аналітичне) завдання передбачає науковий пошук в межах чітко окресленої проблеми, за результатами якого формується розгорнута аналітична записка (відповідно до напрямку дослідження).

6.2.2. Нормативною формою підсумкової атестації є прилюдний захист результатів науково-дослідницької роботи, які представлені у вигляді дисертації. Він дозволяє встановити відповідність рівня науково-дослідницької підготовки аспіранта/ад'юнкта та вимог, що висуваються до доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія».

Підсумкову атестацію у вигляді прилюдного захисту дисертації здійснює спеціалізована вчена рада, склад якої затверджується

Міністерством освіти і науки України на підставі чинних нормативно-правових документів.

На дисертаційну роботу доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія» покладається основна дослідницька і фахова кваліфікаційна функція, яка виражається у здатності пошукувача ступеня доктора філософії вести самостійний науковий пошук, вирішувати прикладні наукові завдання і здійснювати їхнє наукове узагальнення у вигляді власного внеску у розвиток сучасної політичної науки і практики використання політологічних знань у політичному житті суспільства. Вона являє собою результат самостійної наукової роботи аспіранта/ад'юнкта і має статус інтелектуального продукту на правах рукопису.

Підсумкова атестація аспірантів/ад'юнктів, що повністю виконали ОНП підготовки докторів філософії в аспірантурі/ад'юнктурі Київського національного університету імені Тараса Шевченка за спеціальністю 052 «Політологія», завершується присудженням наукового ступеня «доктор філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 052 «Політологія» з врученням диплому встановленого зразка про рівень освіти та кваліфікацію.

7. Загальні та фахові компетентності випускників аспірантури/ад'юнктури

За результатами виконання ОНП підготовки докторів філософії за спеціальністю 052 «Політологія» випускники аспірантури/ад'юнктури набувають інтегральну, загальні та фахові компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Перелік загальних компетентностей цієї освітньо-наукової програми можна представити у вигляді наступної таблиці.

Загальні компетентності освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 052 «Політологія» (наукова та освітня складові)

Дескриптор групи компетентностей	Загальні компетентності
<i>Дослідницькі компетентності</i> ЗК - 1	<ul style="list-style-type: none">• розуміння сутності, специфічних рис, властивостей та критеріїв нового наукового знання;• вміння з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу

	<p>власного наукового дослідження, усвідомлювати актуальність і мету власного наукового дослідження, його значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя, національної чи світової духовної культури;</p> <ul style="list-style-type: none"> • підготовленість до участі у міждисциплінарних проектах комплексного наукового дослідження складних систем, використання результатів наукових досліджень інших галузей науки для досягнення цілей власного наукового дослідження; • ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень; • вміння практично застосовувати сучасні політологічні знання у процесі виконання власного наукового дослідження з метою розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності; • ініціювати, організовувати та проводити комплексні теоретичні та експериментальні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань; • здатність до критичного мислення, вміння застосовувати навички критичного мислення для аналізу результатів власного наукового дослідження, його наукової новизни, теоретичного і практичного значення;
<p>Комунікативні компетентності ЗК -2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • здатність практично застосовувати іноземну мову у науковій роботі, науково-педагогічній та інноваційній діяльності; • здатність написання іноземною мовою власних наукових творів різного змісту та обсягу (наукова стаття, автореферат, тези конференції, наукова доповідь, запит на науковий грант, договір про співпрацю, звіт з наукової роботи, дисертація тощо); • здатність написання іноземною мовою власних науково-педагогічних творів різного змісту та обсягу (робоча навчальна програма, текст лекції, навчальний посібник, підручник тощо);

	<ul style="list-style-type: none"> • здатність усно практично використовувати іноземну мову у науковій та інноваційній діяльності (усний виступ на конференції, живе спілкування із зарубіжними фахівцями з обраної галузі наукового знання, використання іноземної мови у ділових переговорах щодо комерціалізації результатів наукового дослідження тощо); • здатність усно практично використовувати іноземну мову у педагогічній діяльності (проведення іноземною мовою лекцій з нормативних курсів та спеціальних курсів за профілем кафедри, консультування студентів іноземною мовою, проведення іноземною мовою одноразових презентаційних та профорієнтаційних лекцій для різних категорій слухачів тощо);
<p style="text-align: center;">ЗК - 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • уміння та навички використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при зборі, аналізі, обробці, інтерпретації даних та представленні результатів; • вміння працювати із наукометричними базами даних з метою виконання власного наукового дослідження; • здатність до практичного використання у власній педагогічній діяльності інформаційних технологій дистанційного навчання; • вміння практично адмініструвати та використовувати інтернет-технології для організації та забезпечення власної наукової, педагогічної та інноваційної діяльності; • здатність практичного використання інформаційних технологій у організації та проведенні наукових заходів (конференції, наукові семінари, майстер-класи тощо); • здатність практично використовувати інформаційні технології для підготовки наукових публікацій та поширення їх результатів;
<p style="text-align: center;">ЗК - 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • спроможність ефективно працювати в команді; • уміння ефективно працювати самостійно; • толерантність та взаємоповага в питаннях міжособистісного спілкування при виконанні

	<p>наукового дослідження;</p> <ul style="list-style-type: none"> • уміння працювати з експертами.
<p><i>Управлінські компетентності</i></p> <p>ЗК - 5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • здатність брати участь у організації розроблення науково-дослідної теми кафедри, факультету, університету, знати та розуміти принципи організації роботи науково-дослідного відділу, кафедри за профілем навчання (розподіл функціональних обов'язків, місце кафедри у системі наукової роботи факультету та університету тощо); • знати основи управління науково-дослідним відділом, науково-дослідною роботою кафедри, факультету та університету; • уміння приймати рішення у нестандартних ситуаціях; • уміння формувати команду дослідників в залежності від поставленої задачі; • уміння раціонально використовувати наявні ресурси; • здатність керувати людськими ресурсами для виконання поставлених завдань; • скеровувати зусилля, як власні, так і всієї групи науковців, на найбільш ефективне виконання дослідження.
<p><i>Науково-педагогічні компетентності</i></p> <p>ЗК - 6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • здатність брати участь в організації науково-педагогічної роботи профільної кафедри, знати та розуміти принципи організації роботи профільної кафедри (розподіл функціональних обов'язків, розподіл педагогічного навантаження, місце кафедри у системі науково-дослідної роботи факультету й університету); • практичне вміння готувати власні науково-педагогічні праці за профілем кафедри (робоча навчальна програма, конспект лекцій, навчально-методичний комплекс, навчально-методичний посібник, навчальний посібник, підручник, практикум тощо); • знання методології та володіння практичною методикою написання наукових праць за профілем кафедри; • вміння ефективно використовувати час у науковій та педагогічній роботі за профілем кафедри; • знати основи управління роботою кафедри.

Етичні компетентності	<ul style="list-style-type: none"> • здатність працювати в межах постнекласичного типу наукової раціональності, вміти продукувати нові наукові ідеї з урахуванням етичних цінностей сучасної світової культури (екологічних, етико-моральних, міжнародно-правових, релігійних тощо); • здатність розвивати фундаментальні гуманістичні цінності у власному науковому дослідженні.
----------------------------------	---

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Спеціальні компетентності освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 052 «Політологія» не потребують додаткової класифікації, оскільки представляють собою динамічну комбінацію знань, вмінь, практичних навичок та способів мислення в межах спеціальності.

Спеціальні компетентності передбачають наявність у фахівця ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 052 «Політологія» сформованих навичок вивчення теоретико-методологічних засад політології як галузі наукового знання, що досліджує найбільш загальні закономірності взаємовідносин в суспільстві з приводу узгодження інтересів різних його складових за допомогою публічної влади, розвиток політичного процесу, функції політичної системи та влади, сутність, форми та методи діяльності суб'єктів політики, їх політичну поведінку та проблеми глобальної політики.

Спеціальні компетентності цієї програми можна представити у вигляді наступної таблиці.

Спеціальні компетентності освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 052 «Політологія»

Дескриптор групи компетентностей	Спеціальні компетентності
СК - 1	<ul style="list-style-type: none"> • здатність досліджувати сутність, зміст, основні категорії, поняття політичної науки; • здатність досліджувати проблеми об'єкта та предмета політичної науки (предметне поле політичної науки, історична генеза предмета політичної науки);
СК – 2	<ul style="list-style-type: none"> • здатність розкривати особливості еволюції вітчизняної та зарубіжної політичної думки, розкривати місце історії вітчизняної політичної науки у світовому політологічному дискурсі,

	<p>виділяти етапи, особливості виникнення та розвитку політичного знання та політичної науки в різних країнах світу;</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність досліджувати ідеї, концепції, доктрини, теорії політичної науки, національні школи політичної науки;
СК – 3	<ul style="list-style-type: none"> • здатність розробляти й впроваджувати нові методології та принципи наукових досліджень в галузі історії політичної думки, теорії політики та прикладної політології. • здатність досліджувати закономірності, особливості й тенденції розвитку політики та політичних відносин; аналізувати політичне життя суспільства як об'єкт політичної науки, здійснювати системний аналіз політики; • здатність проводити порівняльний аналіз доктрин, концепцій, теорії політики, узагальнювати світові тенденції розвитку політичної науки; • здатність до вивчення цілей, завдань, функцій, структури, напрямів досліджень політичної науки; розкриття специфіки політичного пізнання; • здатність досліджувати закономірності політичного життя суспільства, проблеми закономірностей у політиці, раціональне й ірраціональне в політиці; • здатність розробляти проблеми становлення та розвитку методології політичної науки; • здатність аналізувати методологічні підходи до вивчення явищ, процесів, феноменів політичного життя; • здатність аналізувати та розробляти критерії науковості політичного знання;
СК – 4	<ul style="list-style-type: none"> • здатність досліджувати особливості впливу світових політичних процесів, державної політики на формування політичної науки; • здатність до вивчення політичних змін, реформ, трансформацій, модернізації як форми поєднання теорії і практики; • здатність вивчати прогностичний потенціал політичної науки, розкривати зміст та функції політичного прогнозування;
СК – 5	<ul style="list-style-type: none"> • здатність досліджувати конституційно-правові засади політичної влади та політичних відносин, їх цілі, завдання, функції;

	<ul style="list-style-type: none"> • знати законодавчі засади організації та функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування та уміти їх застосовувати на практиці; • знати законодавство України щодо політичних партій та громадських організацій та вміти його застосовувати у процесі їх державної реєстрації;
СК – 6	<ul style="list-style-type: none"> • вміння розробляти політичні технології та застосовувати їх на практиці у процесах проведення виборчих кампаній, розроблення та прийняття політичного рішення, формування політичного іміджу, політичної реклами; • вміння використовувати виборчі технології в організації та проведенні виборчих кампаній на виборах до органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
СК – 7	<ul style="list-style-type: none"> • знати організаційну структуру політичних партій, основні принципи її побудови та функціонування; • уміння працювати в засобах масової інформації в якості політичного експерта, учасника дискусій, «круглих столів» тощо.
СК – 8	<ul style="list-style-type: none"> • знати необхідні теоретичні, методичні та методологічні положення міжнародно-політичної науки, методи дослідження нею свого об'єкту, етапи трансформації та парадигми дослідження явища міжнародних відносин, зокрема основні принципи його системного аналізу; закономірності та головні тенденції сучасного світового розвитку, його рушійні сили, варіанти становлення нової міжнародної політичної ситуації з врахуванням того, як ці питання трактуються в новітніх вітчизняних і іноземних дослідженнях; • вміти творчо використовувати теоретичні положення міжнародно-політичної науки у навчальній, дослідницькій та викладацькій діяльності, зокрема збирати, узагальнювати та аналізувати міжнародну інформацію і давати оцінку міжнародно-політичним подіям, здійснювати системне бачення міжнародних відносин на глобальному та регіональному рівнях; здійснювати ретроспективний та прогностичний аналіз в міжнародних відносинах; виявляти інтереси різних акторів світової політики та

	аналізувати їх діяльність на світовій арені, моделювати ситуації у міжнародних відносинах, структурувати проблему і виокремлювати основоположні фактори при аналізі конфліктних ситуацій в різних галузях міжнародного життя; вміти викласти проблему і підходи до її рішення в різних видах документів а також представляти їх у доповідях і науково-практичних дискусіях;
СК – 9	<ul style="list-style-type: none"> • знати механізм формування та реалізації геостратегії; особливості геостратегій ключових світових акторів; механізми взаємодії цих стратегій; вплив цих взаємодій на ключові тенденції світової політики; • вміти здійснювати геополітичний аналіз країн, регіонів; розробляти геостратегію держав та державних об'єднань;
СК – 10	<ul style="list-style-type: none"> • знати основні закономірності розвитку пост-біполярної міжнародної системи, сутність кризи глобального лідерства і переміщення центрів впливу на периферію міжнародних відносин, провідні тренди світового економічного і політичного розвитку, масштаби і наслідки міграційних процесів та зіткнень на етно-конфесійному підґрунті, особливості регіонального розвитку, старі і нові механізми глобального управління; • вміти творчо використовувати у навчальній, дослідницькій та викладацькій діяльності знання щодо закономірностей та механізмів розвитку сучасної міжнародної системи, аналізувати системні зміни та провідні тенденції глобальної політики;
СК – 11	<ul style="list-style-type: none"> • знати основні теоретичні підходи до розуміння міжнародної безпеки, головні парадигми теорії міжнародних конфліктів, техніки та підходи до управління міжнародними конфліктами; • вміти аргументовано будувати власну позицію, застосовувати методи дослідження сучасної теоретичної конфліктології, працювати із першоджерелами;
СК – 12	<ul style="list-style-type: none"> • знати принципи та правила організації наукового дослідження, основні підходи до формування методології наукового дослідження, теоретичні засади методологічного забезпечення практичних

	<p>наукових міжнародних політичних досліджень;</p> <ul style="list-style-type: none"> • вміти використовувати у дослідницькій та викладацькій діяльності знання щодо організації та проведення наукового дослідження, використовувати навички наукового дослідження для вирішення практичних наукових завдань;
СК – 13	<ul style="list-style-type: none"> • знати особливості адміністративно-територіального поділу та географічного районування країн світу, специфіку окремих регіонів (особливості мови, родинного життя; організації праці; роботи державних установ і організацій; функціонування наукових та освітніх закладів; громадського транспорту й правил дорожнього руху; готельярства й замовлення готелів; одягу, закладів громадського харчування різного рівня й кухні; діяльності магазинів, ринків і вуличної торгівлі; відзначення національних, релігійних, народних свят; вплив часових поясів тощо); • вміти творчо використовувати у навчальній, дослідницькій та викладацькій діяльності знання щодо країн мовної підготовки, ефективно налагоджувати комунікацію з вихідцями із цих країн, легко інтегруватися в наукове, освітнє, культурне життя країн і регіонів;
СК – 14	<ul style="list-style-type: none"> • знати основні підходи до дослідження ролі та місця міжнародних організацій в системі міжнародних відносин; міжнародно-правову базу, що забезпечує та регулює діяльність міжнародних організацій як суб'єктів міжнародних відносин; основні поняття, терміни та категорії, що складають суть теорії міжнародних організацій; базові принципи та механізми функціонування та діяльності міжнародних організацій, критерії їх ефективності; • вміти використовувати раціональні методи пошуку, відбору та обробки інформації; аналізувати та класифікувати джерела; визначати ефективність діяльності міжнародних організацій; застосовувати отримані знання у науково-дослідницькій та викладацькій роботі, а також для вирішення практичних завдань, пов'язаних із здійсненням зовнішньополітичного курсу України;

<p>СК – 15</p>	<ul style="list-style-type: none"> • знати концептуально-теоретичні основи міжнародних відносин і світової політики; особливості формування, організації і роботи сучасних міжурядових та неурядових багатосторонніх інститутів; основні форми і методи двосторонньої та багатосторонньої дипломатії; практичні підходи та зовнішньополітичний інструментарій держав, а також недержавних суб'єктів у розв'язанні глобальних проблем сучасності; основні принципи, форми і засоби дипломатичної комунікації; • вміти ефективно розв'язувати організаційні, процедурні та технічні проблем, що пов'язані з роботою сучасних інститутів регулювання міжнародних відносин; використовувати сучасні комунікаційні і дипломатичні технології у формуванні порядку денного світової політики; використовувати потенціал та переваги міжнародних формалізованих і неформалізованих інститутів, різного роду міжурядових та неурядових структур в контексті забезпечення тактичних і стратегічних завдань держави на міжнародній арені;
<p>СК – 16</p>	<ul style="list-style-type: none"> • знати основні сучасні концепції інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах, методологію інформаційно-аналітичної діяльності, конкретні методики та методи обробки інформаційних потоків та підготовки аналітичних матеріалів, знання організації та функціонування інформаційно-аналітичних структур, роль і місце України в міжнародних інформаційних відносинах, структурні, функціональні та аналітичні моделі міжнародних інформаційних відносин; • вміти застосовувати набуті знання у практичній діяльності, використовувати на практиці методики і методи обробки інформаційних потоків при підготовці аналітичних досліджень, розробляти аналітичні моделі міжнародних відносин для дослідження конкретних міжнародних ситуацій;

8. Результати навчання та науково-дослідницької діяльності аспірантів/ад'юнктів

Відповідно до ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» результати навчання та науково-дослідницької діяльності аспірантів/ад'юнктів мають бути представлені через набуття ними теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексу проблем у галузі професійної та (або) дослідницької діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичну та практичну значимість. (таблиця)

Основні результати навчання та науково-дослідницької діяльності аспірантів/ад'юнктів мають бути представлені такими складовими:

1. Прослуховування за спеціальністю 052 «Політологія» курсів та спецкурсів в обсязі 30 кредитів.

2. Складання заліків та екзаменів відповідно до навчального плану теоретичної підготовки.

3. Проходження та успішний захист асистентської педагогічної практики.

4. Підготовка дисертаційної роботи, яка рекомендована кафедрою до захисту на спеціалізованій вченій раді, що діє в університеті.

5. Публікація за темою дисертації не менше 5-ти статей у фахових виданнях, з яких не менше як 1 стаття має бути опублікована у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних.

6. Апробація результатів дисертаційної роботи шляхом участі в роботі не менше 3-х всеукраїнських та міжнародних наукових конференцій, семінарів та інших форм наукової комунікації.

9. Матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення виконання освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова підготовка докторів філософії за спеціальністю 052 «Політологія» здійснюється на базі кафедри політичних наук та кафедри політології філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, які розташовані у Головному навчальному корпусі університету за адресою: м. Київ, вул. Володимирська, 60. До послуг аспірантів/ад'юнктів є низка науково-дослідницьких і навчально-освітніх структурних підрозділів, а саме: бібліотека філософської та політологічної літератури з відповідними відчизняними та зарубіжними періодичними виданнями; читальний зал; комп'ютерний клас; лінгафонний кабінет; зал засідань факультету (вченої ради, спеціалізованих вчених рад); навчальні аудиторії з відповідним набором меблів та обладнання. На факультеті є достатня кількість аудиторій, навчальних площ, що загалом

забезпечують існуючий обсяг підготовки фахівців з гуманітарних, фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін, активно здійснюється суттєве поліпшення матеріально-технічної бази навчального процесу.

Головний навчальний корпус, в якому розміщується філософський факультет, знаходиться у задовільному стані (у всіх навчальних аудиторіях здійснений сучасний ремонт) і відповідає санітарно-технічним і протипожежним вимогам. Площа кафедр та науково-дослідницьких і навчально-освітніх структурних підрозділів філософського факультету, безпосередньо пов'язаних з підготовкою докторів філософії зі спеціальності 052 «Політологія» представлена у таблиці.

Площа приміщень філософського факультету, пов'язаних з підготовкою докторів філософії зі спеціальності 052 «Політологія»

№ аудиторії	Призначення приміщення	Площа, м²
Кафедри		
330 А	Кафедра політичних наук	52
308	Кафедра політології	28
Науково-дослідницькі й навчально-освітні структурні підрозділи		
327	Бібліотека з читальним залом	
311	Комп'ютерний клас	58
310	Лінгафонний кабінет	47
330	Зал засідань філософського факультету	84

На території студмістечка Київського національного університету імені Тараса Шевченка в районі вулиці Ломоносова знаходяться гуртожитки для проживання. У студмістечку функціонують їдальня, буфети, медпункт, студентський профілакторій та студентська поліклініка, а також обладнані спортивні майданчики. У Головному навчальному корпусі функціонує Центр харчування № 1 з двома залами для обслуговування співробітників та студентів.

Інформація про наявність приміщень для занять студентів, аспірантів/ад'юнктів приміщень для науково-педагогічних працівників, читальних залів, гуртожитків, їдалень тощо наведена у таблиці.

Загальна площа приміщень та її розподіл, м²

Корпус	Назва приміщень за функціональним призначенням	Загальна площа приміщень (м.кв.)	У тому числі		
			Власна (м.кв.)	Орендована (м.кв.)	Здано в оренду (м.кв.)
Головний навчальний корпус Вул. Володимирська, 60	1. Площа всіх приміщень, що використовуються, усього: - у т. ч. приміщень для занять студентів (курсантів, слухачів, тощо) (аудиторні приміщення, кабінети, лабораторії, тощо) - спортивні зали	30282,6	30282,6	-	32,40
	2. Приміщення для науково-педагогічних (педагогічних працівників)	4976,6	4976,6	-	
	3. Службові приміщення	7127,6	7127,6	-	
	4. Бібліотека у т.ч. читацька зала	445	445	-	
	5. Їдальні, буфети	761,9	761,9	-	
	6. Медичні пункти	27	27	-	
	7. Музеї	914	914		
	8. Вестибюлі, холи, коридори	7622,7	7622,7		
	9. Наявність актових залів, їх площа	743	743	-	
	10. Наявність студентського палацу, (клубу)	520,9	520,9	-	
	11. Сходи (пандус)	1364,3	1364,3		

Будівля Головного навчального корпусу – I ступеня довговічності, інші будівлі – II і III ступенів довговічності. Всі вони під'єднані до інженерних мереж (газ, водостік, каналізація, тепломережі, електропостачання, слаботочні мережі). Матеріальні цінності зберігаються на складах та у приміщеннях, обладнаних охоронною сигналізацією. В усіх корпусах цілодобово діє охорона.

Всі кафедри, задіяні в підготовці докторів філософії за спеціальністю 052 «Політологія» займають по одному приміщенню. Кафедри устатковані меблями – столами, стільцями, шафами для літератури. У своєму розпорядженні вони мають сучасну матеріально-технічну базу: комп'ютери та ноутбуки. Все обладнання відповідає потребам навчального процесу. На кафедрах забезпечується виконання норм охорони праці та протипожежної безпеки. Стан освітлення аудиторій відповідає нормам.

Усі види занять, що передбачені навчальними планами, повною мірою забезпечені необхідними навчальними площами, технічними засобами у відповідності до вимог робочих навчальних програм.

Основним джерелом інформаційного забезпечення є Наукова бібліотека імені Михайла Максимовича та бібліотека Інституту міжнародних відносин, фондами яких користуються аспіранти/ад'юнкти філософського факультету та Інституту міжнародних відносин.

Для забезпечення навчального процесу на високому рівні активно використовуються лінгафонні кабінети, комп'ютерні класи, що створює умови для забезпечення ефективного викладання наявних дисциплін. Управління обчислювальною технікою передбачає концентрацію у загально-університетських класах з метою її оптимального використання та обслуговування. Обчислювальна техніка використовується також для реалізації цілого ряду управлінських та фінансово-економічних завдань.

Комп'ютерні класи підключені до міжнародної інформаційної мережі Internet, яка широко використовується у навчальному процесі та науковій роботі викладачами, співробітниками та аспірантами, які мають можливість вести навчальну роботу, отримувати наукову інформацію, користуватись бібліотечними фондами всього світу.

Аспіранти/ад'юнкти мають доступ до комп'ютерного класу, обладнаного сучасними ПК та програмним забезпеченням.

Список фахових періодичних видань, які є в бібліотеці та у інформаційних базах, до яких підключено Київський національний університет імені Тараса Шевченка, відповідають потребам програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 052 «Політологія», представлено у таблиці 5.

Таблиця 5.

Список фахових періодичних видань

Найменування фахового періодичного видання	Роки надходження
Актуальні проблеми політики	1998-2014
Аналітика і влада	2007-2015
Вибори та демократія	2004-2012
Вісник Дніпропетровського університету. Серія: філософія, соціологія, політологія	2003-2015
Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія. Політологія	1992-2016
Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії	2011-2015
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія	2011-2015
Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право	2008-2009
Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України	1996-2014
Вісник Національної юридичної академії України ім.	2009-2015

Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія	
Вісник Одеського національного університету. Соціологія і політичні науки.	2006-2013
Вісник Харківського національного університету. Серія “Питання політології”	2014
Гілея: науковий вісник	2004-2016
Гуманітарні студії	2007-2016
Держава і право	2001-2015
Дослідження світової політики. Збірник наукових праць	1996-2013
Історико-політичні проблеми сучасного світу	2009-2012
Магістеріум. Політичні студії	2002-2011
Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Міжнародні відносини	1998-2014
Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Історія. Філософія. Політологія	2001-2007
Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: історія, політологія, міжнародні відносини	2006-2012
Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін	1995-2013
Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України	1997-2014
Наукові записки Київського університету туризму, економіки і права. Серія: філософські науки	2001-2008
Наукові записки НАУКМА. Політичні науки	1996-2015
Наукові праці. Серія: політологія	1999-2011
Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах “Грані”	1996-2010
Нова парадигма	2002-2013
Панорама політологічних студій: науковий вісник Рівненського державного гуманітарного університету	2007-20013
Перспективи. Соціально-політичний журнал	1998-2005
Прикарпатський вісник НТШ (серія «Думка»)	2009-2012
Політичний менеджмент	2000-2013
Політологічний вісник	1994-2015
Політологічні записки	2001-2014
Політологічні та соціологічні студії	2003-2009
Порівняльно-правові дослідження	2008
Стратегічна пріоритети	1997-2015
Сучасна українська політика	2008-2010
Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні, культурологічні науки	2004-2011

Українознавчий альманах	2010-2014
Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку	2009-2013
Філософія і політологія в контексті сучасної культури	2002-2013

Аспіранти/ мають доступ до численних повнотекстових баз даних, з яких особливий інтерес для юристів-міжнародників представляє доступ до електронних наукових публікацій таких видавництв, як American Journal of Political Science; Asian Survey; Política Exterior; The Global South; India International Centre Quarterly; The Journal of Conflict Resolution; Journal of Information Policy; Journal of Peace Research; The Journal of Politics; Policy Perspectives; Political Research Quarterly; World Policy Journal; Diplomacia i Bezpieczenstwo Politeja.

Програма затверджена вченою радою філософського факультету
 Протокол № 6 від 27 лютого 2017 р.

Голова вченої ради
 філософського факультету _____ А.Є. Конверський

Програма погоджена

Т.в.о.начальника Військового інституту _____ І.В.Толок

Додаток Б

Графік виконання індивідуального плану науково-дослідницької роботи аспіранта/ад'юнктами за ОНП підготовки докторів філософії в аспірантурі/ад'юнктурі Київського національного університету імені Тараса Шевченка за спеціальністю 052 «Політологія»

Рік навчання	Робота над дисертацією	Публікація статей		Апробація результатів (виступи на конференціях)
		у вітчизняних фахових виданнях	у зарубіжних фахових виданнях	
1 рік навчання				
1 півріччя	Структура роботи. Робота з першоджерелами.	–	–	–
2 півріччя	Формування інформаційної бази. Написання теоретичної частини роботи.	–	–	1
2 рік навчання				
1 півріччя	Оброблення та аналіз інформаційної бази.	1	–	–
2 півріччя	Описання практичної частини роботи.	1	–	1
3 рік навчання				
1 півріччя	Узагальнення результатів дослідження.	1	–	–
2 півріччя	Представлення рукопису.	1	–	1
4 рік навчання				
1 півріччя	Формування висновків і рекомендацій. Закінчення роботи над дисертацією.	–	1	–
2 півріччя	Оформлення роботи та подання до захисту. Захист дисертації.	–	–	–

Комунікація																						
Спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі політичної науки та/або професійної діяльності.					+																	
Кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.							+															
Здатність професійно презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично використовувати іноземну мову (в першу чергу - англійську) у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.		+																				
Здатність працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії.							+															
Спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі політології.			+																			
Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.				+																		
Формулювати суспільно-значущу проблематику політичних подій і							+															

Тематика дисертаційних досліджень аспірантів

1. Політичне життя суспільства як об'єкт політичної науки, системний аналіз політики.
2. Закономірності політичного життя суспільства;
3. Проблема закономірностей у політиці.
4. Інституціоналізація політичної науки в Україні.
5. Загальноцивілізаційне та національне в школах і течіях політичної науки в Україні.
6. Становлення та розвиток методології політичної науки.
7. Становлення плюралістичного підходу до вивчення політичних явищ.
8. Критерії науковості політичного знання.
9. Політична наука у структурі соціально-гуманітарних знань: політична наука, політична філософія, політична історія, політична психологія, політична соціологія, політична економія, державознавство, юридичні науки.
10. Система політичних наук: теорії першого, другого та третього рівнів; теоретична та прикладна політологія.
11. Політична наука та політична технологія як єдність теоретичного й емпіричного.
12. Політичне знання як інструмент соціальних перетворень.
13. Моделі соціополітичної динаміки крізь призму філософії політики.
14. Політичні зміни, реформи, трансформація, модернізація як форма поєднання теорії і практики.
15. Прогностичний потенціал політичної науки.
16. Політичне прогнозування: зміст, функції.
17. Інституційний і системний аналіз політики.
18. Розвиток теорії політичних систем, типологізація політичних систем.
19. Аналіз структурно-функціонального змісту політичної системи суспільства.
20. Місце та роль політичних інститутів у політичній системі суспільства.
21. Способи утворення політичних інститутів, механізми визначення кола їхніх повноважень.
22. Механізми стримування, контролю та легітимного позбавлення повноважень політичних інститутів.
23. Проблеми міжінституційної взаємодії.
24. Взаємозалежність типів політичних інститутів і форм державного правління, політичних режимів і форм державного устрою.
25. Взаємовплив політичних інститутів і суспільної модернізації.
26. Головні тенденції розвитку політичних інститутів.
27. Порівняльна характеристика політичних систем країн світу.

28. Дослідження трансформаційних процесів у країнах світу.
29. Моделі президентської, парламентської та змішаної республік в Україні й інших країнах.
30. Проблеми регіоналізму в політико-правовому вимірі.
31. Політична роль ЗМК: взаємини з владою та громадянським суспільством.
32. Політичні партії як політичні інститути. Типологізація партійних систем, партійно-політичний спектр сучасної України.
33. Суспільно-політичні організації та рухи як політичні інститути, роль, функції в політичній системі суспільства.
34. Політичний процес як суспільно-політична взаємодія, боротьба за владу, застосування влади та вплив на владу.
35. Форми здійснення політичного процесу; специфіка політичних процесів демократичного суспільства.
36. Публічна політика як формування та здійснення суспільного порядку денного.
37. Проблеми громадської участі в політичних процесах.
38. Конфлікт і злагода у політичному процесі.
39. Позасистемні чинники політичного процесу.
40. Порівняльна характеристика політичних інститутів і процесів країн світу.
41. Особливості аналізу та прогнозування перебігу політичних процесів.